

Guide för personlig tillämpning av SSS-studier

Materialets licens: [CC BY-SA](#)

Innehåll

Förord	4
DEL I Utgångspunkter för personlig tillämpning av SSS-studier	5
Introduktion	5
Om grunderna för personlig tillämpning av SSS-studier	6
Personlig tillämpning till SSS-studier	7
SSS-studierna som en del av examensstudierna	8
Samarbete med arbetslivet i SSS-studier	9
Uppföljning av hur SSS-studierna framskrider	10
Handledning av den studerande vidare från SSS-studier	11
DEL II Individuella lösningar för personlig tillämpning av SSS-studier	12
Förord	12
Att beakta vid personlig tillämpning av SSS-studier	14
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att utveckla sina färdigheter för studier i en svenskspråkig examen	14
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter	16
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för uppdatering av sina studiefärdigheter	18
Personlig tillämpning och individuell planering	20
Sätt att genomföra SSS-studier	20
Individuella innehåll och mål	21
Exempel på individuella mål	22
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att utveckla sina färdigheter för studier i en svenskspråkig examen	22
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter	22
Studerande som behöver SSS-studier särskilt för uppdatering av sina studiefärdigheter	23
Individuella innehåll och mål att fylla i tillsammans med den studerande	24
Till sist	26

Förord

Detta dokument som har utformats som utvecklingsarbete i projektet OPVA haltuun -Framåt med SSS är fördelat på två huvuddelar. I den första delen beskrivs principerna för personlig tillämpning av SSS-studier som en del av den yrkesinriktade examensutbildningen. Här ges instruktioner för personlig tillämpning av SSS-studier i olika situationer och i olika skeden av studierna. Den första delen är avsedd som stöd för såväl läroanstaltens ledning som för personalen för genomförande av SSS-studier.

I den andra delen erbjuds konkreta verktyg för studerandespecifik personlig tillämpning av SSS-studier. Den delen är avsedd att vara ett stöd särskilt för undervisnings- och handledningspersonalen för planering av lämpliga metoder för genomförande av SSS-studierna och individuella innehåll och mål för den studerande. Målet är att hjälpa läraren att identifiera den studerandes behov av att utveckla färdigheterna och att tillsammans med den studerande bygga upp individuella mål och innehåll i SSS-studierna.

Dokumentets delar fungerar som självständiga helheter och tillsammans ger de en helhetsuppfattning av personlig tillämpning av SSS-studier.

DEL I

Utgångspunkter för personlig tillämpning av SSS-studier

Introduktion

Handledningen till SSS-studier baserar sig alltid på den studerandes individuella behov. SSS-behovet bedöms i samband med antagningsskedet, genast i början av studierna eller vid behov i olika skeden av studierna.

SSS-studierna ger de studerande möjlighet att förstärka sina grundläggande färdigheter och framskrida mot en examen. Den studerande har nytta av SSS-studierna genom att de möjliggör avläggande av examen, när hen är motiverad och förbinder sig att uppnå sina målsättningar.

Ett välfungerande samarbete mellan den undervisande personalen och det övriga nätverket under SSS-studierna är en förutsättning för den studerandes utveckling av kunnandet.

Fördelar med SSS-studier för läroanstalten och för lärarna:

- Uppehåll och avbrott av studierna minskar
- Studerande som återvänder efter avbrott engagerar sig bättre i studierna och i studiemiljön
- Studieprestationerna och genomströmningsprocenten förbättras
- Utmaningar som den utvidgade läroplikten har fört med sig blir lättare att möta
- Yrkeslärarnas och GEM-lärarnas arbete underlättas genom att den studerandes basfärdigheter utvecklas

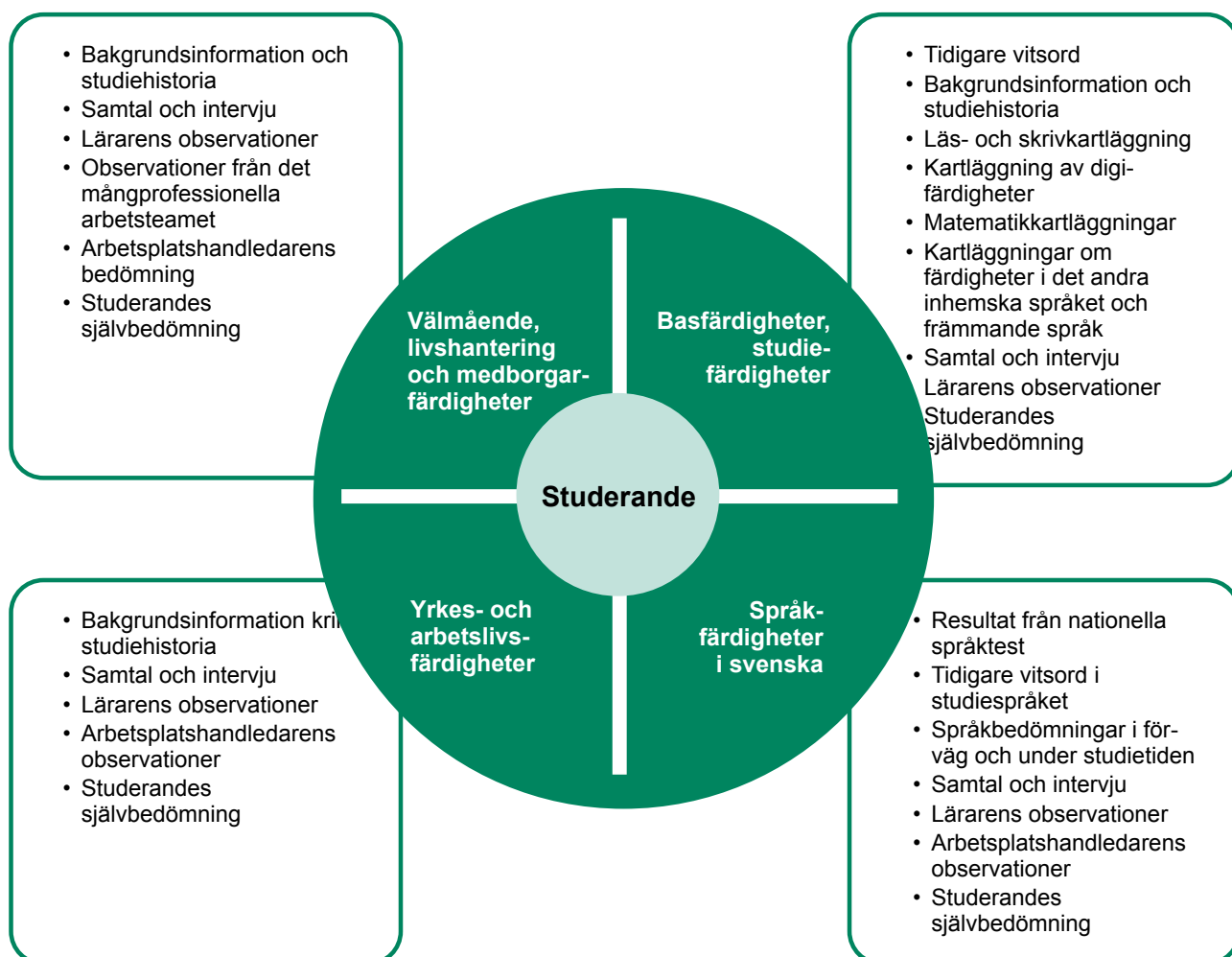
Den personliga tillämpningen har en nyckelställning vid handledningen till SSS-studier. Före PUK-diskussionen är det nyttigt att bedöma den studerandes helhetssituation och studiefärdigheter. I början av studierna kan denna bedömning genomföras genom granskning av tidigare utbildningsbakgrund, studieprestationer, kartläggning av aktuellt kunnande samt genom att bedöma motivationen och studieförmågan med hjälp av olika kartläggningar, diskussioner, osv. Under studierna betonas observation och uppföljning av den studerandes utveckling av kunnandet på olika sätt.

Om grunderna för personlig tillämpning av SSS-studier

Grunden för personlig tillämpning av SSS-studier är den studerandes behov av att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter för att examensstudier skulle bli möjliga. Behovet av SSS-studier kan identifieras på många olika sätt. Grunden för ett behov av SSS-studier kan till exempel vara:

- Vitsorden från den grundläggande utbildningen
- Språktest (under läroanstaltens eller branschens kravnivå för språkkunskaper), språkkunskaper
- Resultat från inledande kartläggningar
- Självbedömning
- Den studerandes eller vårdnadshavarens önskemål om förstärkning av studiefärdigheterna
- Bristfällig studieförmåga
- Bristfälliga basfärdigheter och arbetslivsfärdigheter
- Återgång till studierna efter ett tillfälligt avbrott
- Kriser/förändringar i den studerandes livssituation
- Upprepad frånvaro
- Studierna framskrider inte

Till stöd för handledning till SSS-studier:

Personlig tillämpning till SSS-studier

Vid personlig tillämpning kartläggs behovet av SSS-studier tillsammans med den studerande. SSS-studierna planeras och målen definieras tillsammans med den studerande. I diskussionen kan förutom den ansvariga läraren även till exempel studiehandledaren, specialläraren, SSS-läraren, en minderårig studerandes vårdnadshavare eller andra sakkunniga vara med.

Den studerandes helhetssituation bestämmer vilken stödform som passar bäst. Även en studerande med särskilt stöd kan delta i SSS-studier.

Den studerandes schema utformas av de studier som valts. Ett tydligt schema säkerställer att den undervisande personalen och den studerande är medvetna om den studerandes realtidsstudier. Det är viktigt att SSS-studierna inte överlappar de andra studierna. SSS-studierna antecknas i PUK-blanketten, och då överförs uppgifterna till KOSKI-tjänsten. I PUK-registreringarna iakttar man organisationens egna processer och anvisningar för personlig tillämpning.

Den studerande har inte alltid en realistisk uppfattning om sitt eget kunnande och behov av utveckling. Det är viktigt att få den studerande att förstå nyttan med SSS-studierna. Om undervisnings- och handledningspersonalen gemensamt har en sporrande inställning motiverar det till SSS-studier.

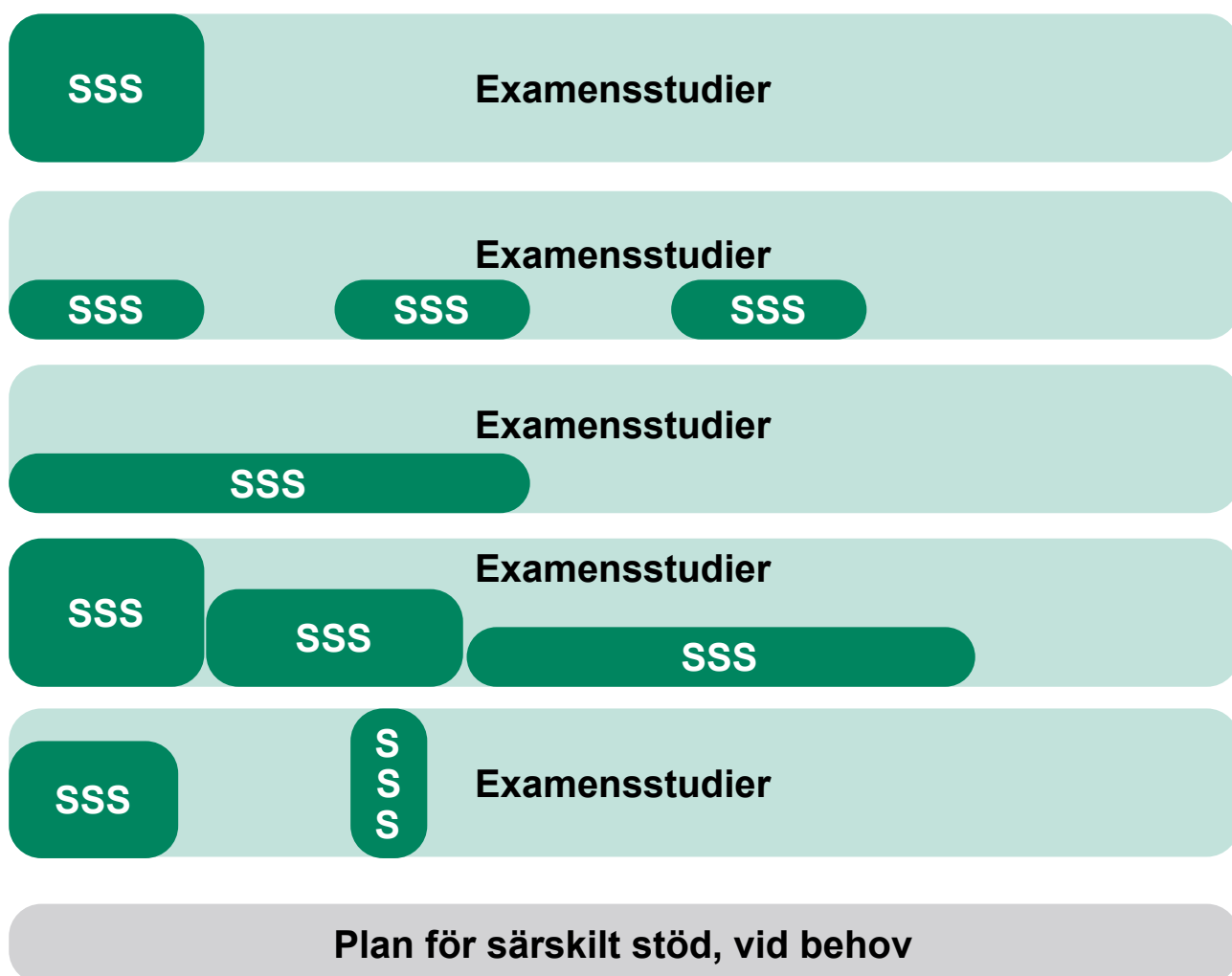
Tips för motivering av de studerande:

- Förstärkning av basfärdigheterna hjälper i examensstudierna
- Det personliga och individuella stödet samt kamratstödet i en mindre grupp stöder lärandet
- Upplevelser av att lyckas och att lära sig nytt ökar självförtroendet och motivationen
- Möjlighet att få studierutinerna i skick
- Stöd för välmående i vardagen och för livskontroll
- Möjlighet att pusta ut och reflektera över sina egna val och sin framtidsinriktning
- De branschspecifika språkkunskaperna utvecklas
- Förstärkningen av arbetslivsfärdigheterna är till hjälp för att lyckas under arbetslivsperioderna.
- Möjlighet att bekanta sig med rutinerna i (det finländska) arbetslivet

SSS-studierna som en del av examensstudierna

Den studerande har rätt till den undervisning och det stöd som hen behöver. Utbildningsanordnaren får besluta om SSS-studiernas innehåll, tidpunkter och genomförandesätt. SSS-studierna kan ordnas endera som huvudsakliga eller deltidsstudier. SSS-studierna är huvudsakliga när över 50 % av studierna är SSS-studier. Då får läroanstalten finansiering för den studerande enligt den gällande lagstiftningen. SSS-studier kan genomföras före yrkesinriktade studier eller vid sidan av dem.

Exempel på hur SSS-studier kan placeras på den studerandes studieväg:

En SSS-period kan placeras i början av nya examensdelar. På det sättet får de studerande förstärka de basfärdigheter som examensdelen förutsätter. SSS-studier kan också genomföras vid sidan av examensdelar.

SSS-studierna kan genomföras endera som branschspecifika eller branschöverskridande, varvid en SSS-grupp bildas av studerande som har olika examina. Om enskilda studerande inleder sina studier med huvudsakliga SSS-studier, är det viktigt att säkerställa att de engagerar sig i studierna och i studiegemenskapen.

Samarbete med arbetslivet i SSS-studier

I SSS-studierna ges möjlighet till förstärkning av den studerandes arbetslivsfärdigheter. Arbetslivsfärdigheterna kan förstärkas i många olika slags lärmiljöer och också arbetslivssamarbetet kan genomföras på många olika sätt. Med SSS-studerand kan man till exempel genomföra företagsbesök och besöka branschens evenemang och mässor. I SSS-studierna kan man också ta in olika arbetslivsperioder, för vilka mål för lärandet har skräddarsytt individuellt utgående från den studerandes starka sidor och behov av att utveckla färdigheterna. För många studerande är det nyttigt att träna basfärdigheterna som behövs för att vara med i arbetslivet och arbetsgemenskapen i det verkliga arbetslivet, få möta yrkeskunniga, se äkta situationer och även kunder i den bransch som ska studeras.

Målet för SSS-studierna i arbetslivssamarbetet är att bekanta sig med den egna branschens arbetsuppgifter och med hur mångsidigt kunnande arbetet och arbetsuppgifterna förutsätter. SSS-studierna är ett tryggt sätt att träna basfärdigheterna och arbetslivets verksamhetskultur, som att hålla fast vid avtalade regler och arbetstider, arbetstagarens roll som genomförare och upprätthållare av arbetssäkerhet och arbetslivets kommunikations- och interaktionsfärdigheter. Arbetslivssamarbetet ger den studerande möjlighet att fundera över och kristallisera sina egna yrkesmässiga mål och förstärka sin egen yrkesidentitet redan i början av studierna eller längs studievägen. I bästa fall motiverar arbetslivssamarbetet den studerande att även förstärka sina andra yrkesmässiga färdigheter.

På arbetslivsperioder i SSS-studier kan man träna till exempel svenska språket, arbetslivets rutiner och branschens assisterande uppgifter. Det är skäl att omsorgsfullt välja arbetsplatserna och handledarna, i mån av möjlighet utnyttja samarbetspartners som redan finns och noggrant med den studerande och arbetsplatshandledaren komma överens om kontakterna, rutinerna och de innehåll som ska tränas. För en arbetslivsperiod i SSS-studier upprättas ett utbildningsavtal, där man i stället för examensmål antecknar den studerandes individuella mål för lärandet. Hela arbetsgemenskapen ska känna till att den studerandes mål för lärandet under SSS-arbetslivsperioden inte är i enlighet med kraven på yrkesskicklighet.

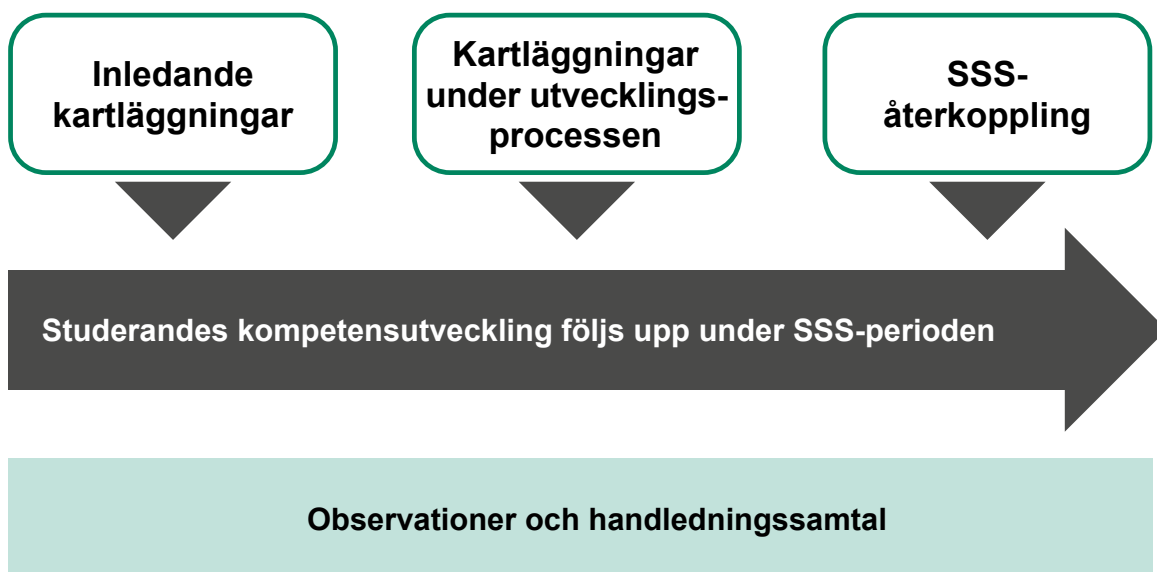
Under SSS-arbetslivsperioden är det viktigt att stödja både den studerande och arbetsplatshandledaren och regelbundet ha gemensamma diskussioner. I slutet av arbetslivsperioden är det bra att med handledaren och den studerande ha ett samtal om vad man lyckats med.

En studerande som studerar med ett läroavtal kan också få ha SSS-studier om det finns behov av det. Det är bra att identifiera SSS-behovet innan läroavtalet ingås, för då kan man avtala om SSS-studiernas individuella mål, genomförandesätt, lärmiljöer, tidtabeller och olika aktörers roller när läroavtalet uppgörs. Om man under läroavtalsstudierna observerar SSS-behov, ska man avtala om rutinerna med den studerande och arbetsgivaren och uppdatera både PUK och det redan ingångna läroavtalet. I praktiken är SSS-studier som genomförs som en del av, eller genom läroavtalsstudier i regel deltidssstudier.

När man genomför SSS-arbetslivssamarbete kan det i bästa fall också leda till läroavtalsutbildning. Redan en kort arbetslivsperiod med individuella mål för lärandet kan övertyga arbetsgemenskapen om att den studerande är motiverad, har förmåga att utvecklas och lämplighet för att studera examensstudier som en del av arbetsgemenskapen.

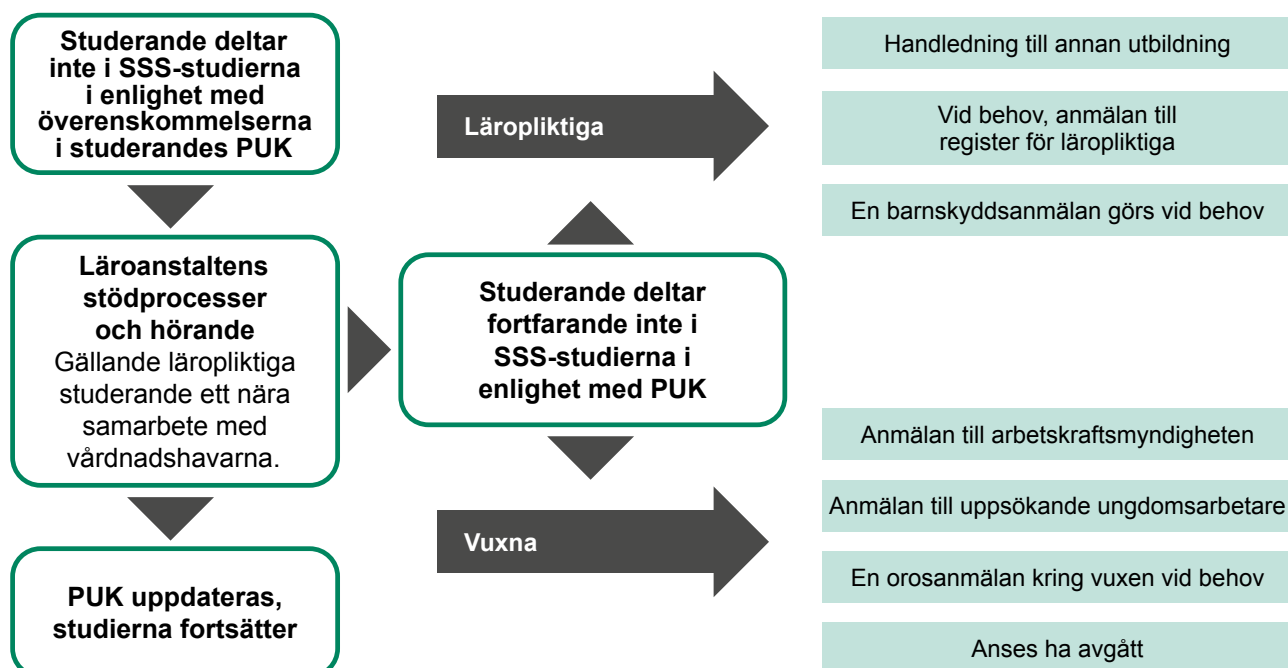
Uppföljning av hur SSS-studierna framskrider

Den studerandes utveckling av kunnandet under SSS-studierna följs upp tillsammans med den studerande. Uppföljningen kan innehålla fortgående observation av den studerandes utveckling av kunnandet, mellan- och slutkartläggningar av färdigheterna samt den studerandes självbedömning. I slutet av en SSS-period antecknas respons på den studerandes utveckling av kunnandet och uppnående av målen. Vid behov kan man göra ändringar i SSS-studiernas längd, innehåll och genomförandesätt samt precisera målen.

Om den studerande inte deltar i SSS-studierna enligt vad som avtalats i PUK, iaktas stödprocesser som avtalats i läroanstalten på samma sätt som för andra studerande.

Exempel på uppföljning av den studerandes SSS-studier:

Handledning av den studerande vidare från SSS-studier

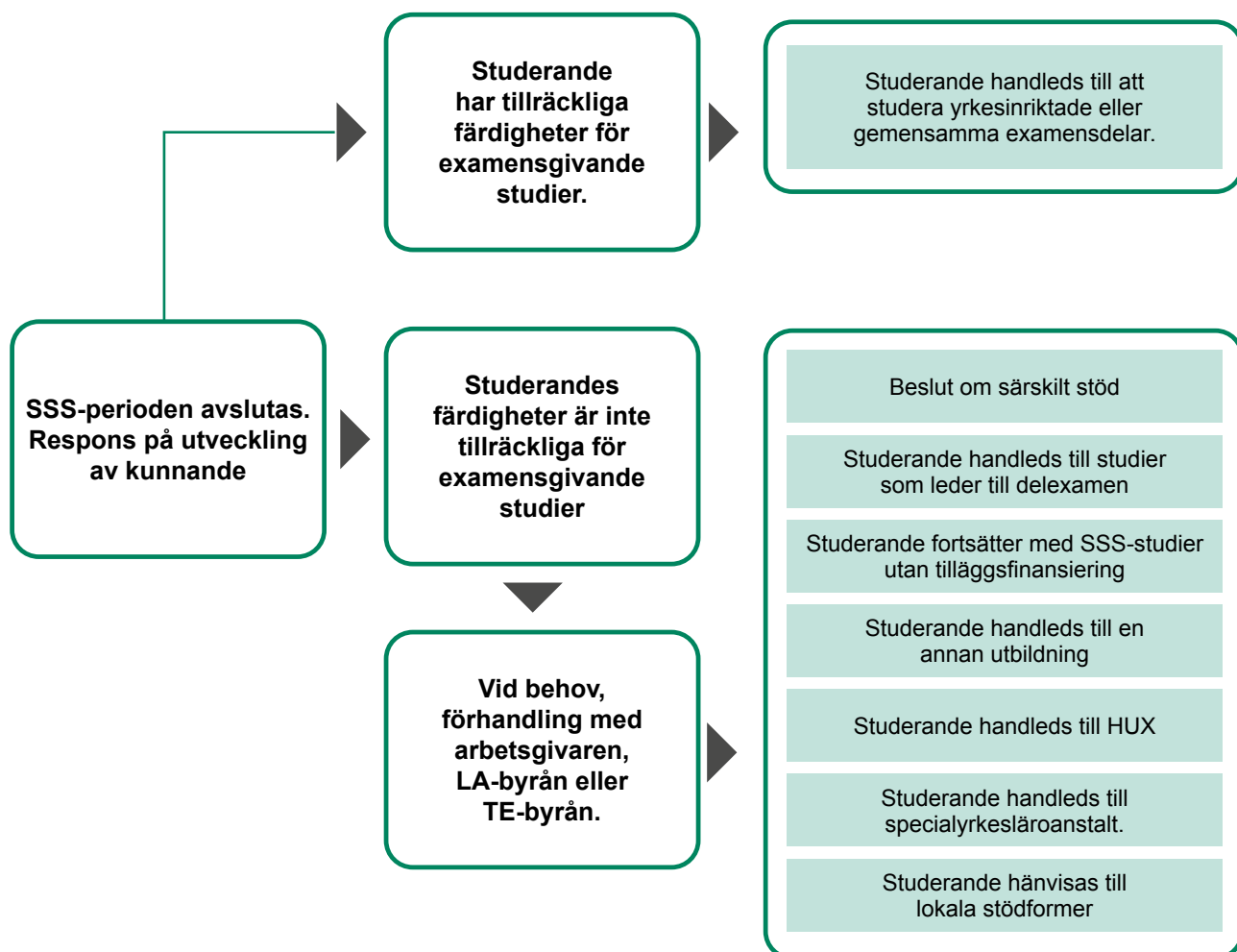
När SSS-perioden avslutas gör man tillsammans med den studerande upp en fortsättningsplan, och då deltar åtminstone den ansvariga läraren och SSS-läraren. Man kan också inbjuda andra av läroanstaltens interna och externa stöd- och handledningspersoner att delta i diskussionen. Fortsättningsplanen beror på den studerandes helhetssituation, motivation och hur bra de uppställda målen för SSS-studierna har uppnåtts.

Alternativet kan vara personlig tillämpning av den studerande att avlägga en delexamen eller att byta examen, ifall en annan examen bättre motsvarar den studerandes motivation och kunnande. Vid behov kan man när SSS-perioden avslutas fatta ett beslut om särskilt stöd.

Den studerande kan handledas till HUX-studier, särskilt om hen är osäker på sina yrkesmål. Den studerande kan få hjälp att söka in till en specialyrkesläroanstalt, om hen behöver krävande särskilt stöd. Den studerande kan handledas också till andra stödtjänster, som passar studerandes situation.

När den studerandes färdigheter har utvecklats till en tillräcklig nivå, handleds hen till avläggande av examen enligt utbildningsanordnarens rutiner.

Exempel på en handlingsmodell efter en SSS-period:

DEL II

Individuella lösningar för personlig tillämpning av SSS-studier

Förord

Syftet med studier som stöder studiefärdigheterna (SSS) är att den studerande ska förvärva sådant kunnande som baserar sig på de individuella behoven och som ger förutsättningar att delta i examensutbildning och visa sitt kunnande genom yrkesprov eller på något annat sätt. I studierna som stöder studiefärdigheterna handleds och stöds den studerande att uppnå tillräckliga färdigheter att studera och tillägna sig det kunnande som krävs i examensinriktade studier. I en PUK-diskussion planeras SSS-studiernas genomförandesätt, längd, individuella mål och innehåll tillsammans med den studerande, baserat på behoven. Den här delen är avsedd att vara ett stöd för läraren vid planering av lämpliga genomförandesätt av SSS-studierna med individuella innehåll och mål.

Målet är att hjälpa läraren att identifiera den studerandes behov av att utveckla färdigheterna och att tillsammans med den studerande bygga upp individuella innehåll i SSS-studierna och mål för dem. Den studerande har nytta av SSS-studierna då hen är motiverad och förbinder sig att uppnå sina målsättningar eftersom det möjliggör avläggande av examen.

I den här delen har yrkesstuderande enligt behovsprofil grovt indelats i tre grupper:

1. Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att utveckla sina språkfärdigheter för svenskspråkiga examensstudier (t.ex. studerande med ett främmande språk som modersmål)
2. Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter (t.ex. läropliktiga studerande)
3. Studerande som behöver SSS-studier särskilt för uppdatering av sina studiefärdigheter (t.ex. vuxna studerande som byter bransch).

Grupperingen baserar sig på de vanligaste SSS-studerandetyper som sakkunniga i utvecklingsarbetet inom projektnätverket OPVA haltuun - Framåt med SSS har identifierat. I läroanstalterna kan det finnas också andra studerandetyper som har nytta av SSS-studier. I SSS-campusets modul 1 finns personbeskrivningar av SSS-studerande samt servicemodeller för dem. Personbeskrivningarna kan också vara till hjälp vid planering av genomförande av SSS-studier som baserar sig på studerandenas behov.

För alla studerandetyper ska man välja SSS-studiernas tidsanpassning i relation till examensstudier, genomförandesätt och samarbetsformer som den studerande har nytta av vid genomförande av SSS-studierna. På valet inverkar förutom den studerandes behov även läroanstaltens vardagsrealiteter, som t.ex. vilka resurser det finns för att genomföra SSS-studier och prognostiseringen av resursbehoven.

Att beakta vid personlig tillämpning av SSS-studier

Alla studerande har sina egna individuella särdrag, styrkor, utvecklingsbehov, mål och sin motivation. Vid personlig tillämpning är det skäl att beakta de studerandes individuella särdrag och inställning till studier. Här ges några tips på saker som det särskilt lönar sig att beakta i processen för personlig tillämpning av SSS-studier för de olika studerandetyperna.

Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att utveckla sina färdigheter för studier i en svenskspråkig examen

Vid personlig tillämpning ska du särskilt beakta följande saker:

- Den studerandes språkkunskaper – svenska och övriga språk
- Den studerandes utbildningsbakgrund
- Den studerandes studiefärdigheter
- Den studerandes sysselsättningsförväntningar och –möjligheter
- Den studerandes förhoppningar om fortsatta studier
- Den studerandes integration i det finländska samhället
- Finansieringen av studierna kan inverka på den studerandes situation på många olika sätt

Bekanta dig med två exempel på studerande med annat modersmål: Mohammed och Timiro.

Mohammed studerar för en grundexamen, valet av bransch har starkt påverkats av möjligheterna att få jobb och arbetserfarenheten från tidigare. Mohammed har avlagt lärokursen för den grundläggande utbildningen för vuxna inom integrationsutbildningen, han har också utbildningsbakgrund från hemlandet. Mohammed vill snabbt få sin examen för att komma ut i arbetslivet och börja förtjäna en inkomst.

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Mohammeds första PUK-diskussion..

Timiro studerar för en grundexamen eller en del av den, hon har blivit handledt till branschen baserat på sysselsättningsmöjligheterna. Hon har bott i Finland redan i många år, livet har kretsat kring familjen och uppfostran av barnen. Har ingen tidigare utbildningsbakgrund från hemlandet och på grund av livssituationen har studierna i Finland varit fragmentariska. Hon kan bara lite svenska och hennes läs- och skrivkunnighet är begränsad. Timiro berättar att hon är motiverad att lära sig och hon vill ha ett arbete.

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Timiros första PUK-diskussion.

Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter

Vid personlig tillämpning ska du särskilt beakta följande saker:

- Den studerande kan ha en svag skolframgång
- Inställningen hos den studerande kan vara att enbart bli godkänd
- Den studerande kan ha svårigheter att koncentrera sig på de givna uppgifterna
- Den studerande har nödvändigtvis inte mål eller motivation eller den studerande kan inte uttrycka sina mål i ord
- Det kan finnas dåliga erfarenheter av skolan
- Den studerande kan uppleva att hen inte kan någonting. Den känslan kan synas i beteendet.
- Den studerande kan snabbt vilja ut i arbetslivet och skolan är bara ett nödvändigt ont

Bekanta dig med två exempel på läropliktiga studerande: Eppu och Venni

Illustrationsbild. Personen på bilden är inte Eppu.

Eppu har antagits som studerande via gemensam ansökan, branschen valdes slumpmässigt. Skolframgången i grundskolan har varit svag, utmaningar finns särskilt i matematiska färdigheter. Eppu tycker om praktiskt arbete, i grundskolan var huslig ekonomi och tekniska arbeten favoritämnen. Eppu förväntar sig inte någon stor skolframgång, utan att "komma igenom" räcker bra. För Eppu är skolkamraterna viktiga, men han kan känna sig osäker och nervös i nya sociala situationer.

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Eppus första PUK-diskussion.

Illustrationsbild. Personen på bilden är inte Venni.

Venni har blivit studerande på grund av läroplikten, branschen har valts slumpmässigt utgående från vad hon hört. Från grundskolan har Venni främst dåliga erfarenheter i tankarna. Hon upplever att hon har fått "skit i nacken" också i olika myndighetssituationer. När också välmåendet och livskontrollen sackar på många delområden i livet, är det lättast inför en sådan anhopning att konstatera "orkar inte, förmår inte, kan inte".

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Vennis första PUK-diskussion.

Studerande som behöver SSS-studier särskilt för uppdatering av sina studiefärdigheter

Vid personlig tillämpning ska du särskilt beakta följande saker:

- Den studerandes livssituation kan påverka studierna en hel del
- Den studerande kan samtidigt ha ett arbete eller ha ett jäktigt familjeliv
- Den studerande kan snabbt vilja ut i arbetslivet och skolan är bara ett nödvändigt ont
- Efter de senaste studierna kan det ha gått en lång tid
- Den studerande kan studera av nödvändiga skäl
- Den studerande kan ha svårt att använda digital utrustning
- Åldern kan inverka så att arbetslivet inte längre intresserar
- Finansieringen av studierna kan inverka på den studerandes situation på många olika sätt

Bekanta dig med två exempel på studerande som byter bransch: Kaya och Johan

Illustrationsbild. Personen på bilden är inte Kaya.

Kaya har antagits som studerande genom kontinuerlig ansökan och har valt bransch utgående från livssituation och intresse. Som målsättning har hon att snabbt utexamineras och få jobb inom den nya branschen. Kayas vardag är verkligt bråd och hektisk, tonåriga barn, den egna orken och partners situation påverkar Kayas studieförmåga. Det har gått en längre tid sedan Kaya senast studerade.

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Kayas första PUK-diskussion.

Kuvituskuva. Kuvan henkilö ei ole Johan.

Johan har en lång karriär i tjänst hos samma arbetsgivare bakom sig, men blev skadad i en arbetsplatsolycka och studerar "av tvång" i en ny bransch. Branschen har främst valts med tanke på hans nuvarande hälsotillstånd och funktionsförmåga. Johans tidigare jobb har sällan innehållit situationer som krävt akademiska eller digitala färdigheter. Pensionsåldern närmar sig och arbetslivet lockar nödvändigtvis inte längre Johan.

[Läs](#) situationsbeskrivningen av Johans första PUK-diskussion.

Personlig tillämpning och individuell planering

Sätt att genomföra SSS-studier

När och hur är det skäl att genomföra SSS-studier så att den studerande kan få sina färdigheter förstärkta på bästa möjliga sätt? Det är viktigt att man kommer överens med den studerande om SSS-studiernas uppskattade längd, tidsplanering, lärmiljöer och studiesätt som en del av den personliga tillämpningen. Läroanstaltens realiteter

Hjälpsfrågor för personlig tillämpning av SSS-studierna:

- Vilka färdigheter ska den studerande förstärka för examensstudierna?
- I vilket eller vilka skeden av studievägen behöver den studerande SSS-studier?
- Vilken slags genomförandemodell för SSS-studier stöder den studerande bäst?
- Vilka examensstudier kan den studerande studera parallellt med SSS-studierna?
- Hur länge behöver den studerande SSS-studier (dagar, veckor, månader)?
- I vilka lärmiljöer är det mest lämpligt för den studerande att genomföra SSS-studier?
- Vilka slags undervisnings- och handledningsarrangemang stöder den studerande bäst i SSS-studierna?
- Behöver den studerande andra stödtjänster som läroanstalten har?

I vilket skede är det lämpligt att studerande har SSS?

- SSS kan vara i början av studierna eller senare.
- SSS kan genomföras som en period eller som flera perioder.

Vilken metod för genomförande lämpar sig bäst för studerande?

- Studierna kan ske enskilt eller i grupp.
- Studierna kan ske genom när- eller distansstudier.
- Studiemiljön kan vara ett klassrum, en arbetssal, en verkstad eller en digital plattform
- SSS kan genomföras som heltids- eller deltidstudier
- Vid sidan av SSS-studierna kan studerande genomföra examensstudier

Vilka samarbeten krävs för undervisning och handledning i SSS?

- SSS-lärare och studerandes övriga lärare har ett nära samarbete i alla skeden av SSS-studierna
- Vid behov deltar en speciallärare, en studiehandledare, representanter från studerandevården och andra experter från läroanstalten i handledningen.
- Vid behov kommer samarbete också att ske med arbetsplatser, offentliga myndigheter och den tredje sektorn.

Individuella innehåll och mål

I samband med PUK-diskussionen planerar man tillsammans med den studerande individuella innehåll och mål för SSS-studierna enligt den studerandes behov. Innehållen och målen planeras i förhållande till de studiefärdigheter och basfärdigheter som behövs i

examensstudierna samt till den studerandes färdigheter, styrkor och behov. Det är viktigt att tydligt beskriva innehållen och målen i SSS-studierna för den studerande och att också anteckna dem i PUK-blanketten enligt läroanstaltens anvisningar.

Här kommer exempel på innehåll och mål i SSS-studierna för tre olika studerandetyper. Modeller-na kan utnyttjas vid planering av SSS-studier som en del av den personliga tillämpningen.

Exempel på individuella mål

Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att utveckla sina färdigheter för studier i en svenskspråkig examen

Studiefärdigheter och livshantering	Språk och kommunikation	Matematiska färdigheter	Digitala färdigheter	Arbetslivsfärdigheter
<ul style="list-style-type: none"> • följer tidtabeller • orienterar sig i det finländska studiesystemet • anmäler frånvaro • kan studera i olika lärmiljöer • identifierar egna styrkor och resurser • tar ansvar för sitt eget studerande och lärande • har omsorg om sina studieredskap • förstår betydelsen av sömn, näring, hygien och motion, sociala relationer och hobbyer som grund för det egna välmåendet 	<ul style="list-style-type: none"> • skriver enkla grundsatser • kan den egna branschens grundterminologi och språkanvändningssituationer • förstår vardagliga grundtexter • talar och förstår tydligt språk • lär sig språkets grundstrukturer • skickar och läser meddelanden • sköter ärenden per telefon • lär sig sköta sina studierärenden • identifierar olika slags kommunikations- och interaktionssituationer • kan ge och ta emot anvisningar • kan söka information och bedöma informationens tillförlitlighet 	<ul style="list-style-type: none"> • räknar upp tal och siffror • förstår decimalsystemet • identifierar matematiska grundsymboler och vet vad de betyder • förstår talföljden • kan räkna lätta grundberäkningar och känner räkneordningen • kan matematiska begrepp och matematiskt språk • förstår storheter och enheter • förstår sambandet mellan bråktal, decimaltal och procent • kan bedöma om resultatet är rätt • utvecklar logiskt tänkande • kan använda en kalkylator 	<ul style="list-style-type: none"> • startar och stänger en dator • kan använda tangentbord och mus • kan logga in på en dator samt in och ut i program • installerar appar som behövs på telefonen • kan använda läroanstaltens elektroniska system och agera i en digimiljö som gäller studierna • sköter ärenden på nätet • använder e-post 	<ul style="list-style-type: none"> • kan centrala begrepp som har med arbetslivet att göra • känner grunderna för arbetslivskulturen i den egna branschen • vet vad en arbetsansökan och en CV är • lär sig muntliga och skriftliga fraser för jobbsökning • lär sig färdigheter att söka arbete • följer arbetstiderna • kan uttrycka sitt eget kunnande i ord • förstärker förmågan att läsa arbetsplatsannonser

Studerande som behöver SSS-studier särskilt för att förstärka sina studiefärdigheter och basfärdigheter

Studiefärdigheter och livshantering	Språk och kommunikation	Matematiska färdigheter	Digitala färdigheter	Arbetslivsfärdigheter
<ul style="list-style-type: none"> • planerar tidsanvändningen, följer tidtabeller och upprätthåller vardagsrytm • använder en kalender • anmäler frånvaro • koncentrerar sig på undervisningen och tar pauser i arbetet vid behov • gör anteckningar • lär sig att identifiera och i ord uttrycka sina styrkor och resurser • utvecklar emotionella färdigheter • uttrycker sina behov i ord • vet hur man kan söka professionell hjälp • vet vilka stödtjänster läroanstalten har • känner sina rättigheter och skyldigheter som studerande 	<ul style="list-style-type: none"> • skriver texter och använder stora begynnelsebokstäver och skiljetecken • förstår det som han eller hon läser • utvecklar multilitteracitet • agerar och uppför sig i interaktionssituationer med andra enligt vad situationen kräver • utvecklar diskussionsfärdigheterna och agerandet i olika talsituationer • sköter ärenden per telefon • söker information och är källkritisk 	<ul style="list-style-type: none"> • förstår decimalsystemet • kan använda talföljd • räknar grundläggande räkneoperationer och kan räkneordningen • utvecklar problemlösningssätt och kan använda dem i verbala uppgifter • repeterar sambandet mellan decimaltal, bråktal och procent • förstår storheter och måttenheter • kan bedöma om resultatet är rätt och kan avrunda • kan använda en kalkylator 	<ul style="list-style-type: none"> • kan använda läroanstaltens dигiturstyrning ändamålsenligt och ansvarsfullt • använder och kan agera i läroanstaltens digimiljö • använder kommunikations-medel säkert och sakligt • agerar säkert och sakligt på nätet • bekantar sig med verktygsprogram som behövs i studierna • kan söka information • kan spara information och dokument på ett säkert sätt • kan ändamålsenligt använda AI som stöd för studierna • vet vilken betydelse upphovsrättigheterna har 	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika modeller för att söka arbete • vet hurudan en meritförteckning är • känner till kanaler för att söka arbete • sätter sig in i de vanligaste rättigheterna och skyldigheterna för en arbetstagare • bekantar sig med arbetslivs- och säkerhetskraven för den egna branschen • förstår betydelsen av lärande i arbetslivet som en del av yrkesstudierna och utvecklingen av kunnandet

Studierande som behöver SSS-studier särskilt för uppdatering av sina studiefärdigheter

Studiefärdigheter och livshantering	Språk och kommunikation	Matematiska färdigheter	Digitala färdigheter	Arbetslivsfärdigheter
<ul style="list-style-type: none"> • kan det finländska utbildningssystemet • använder digitala redskap som behövs i studierna • identifierar och använder olika tekniker för minnesanteckningar • förenar familjeliv, arbete och studier • använder olika sökord för att hitta information • söker information från lämpliga källor • reflekterar över sitt kunnande • vet hur man kan söka professionell hjälp • vet vilka stödtjänster läroanstalten har • känner sina rättigheter och skyldigheter som studerande 	<ul style="list-style-type: none"> • skriver texter • förstår det som han eller hon läser • identifierar olika texttyper (t.ex. referat, rapport) • agerar i interaktionssituationer med andra enligt vad situationen kräver • söker information och är källkritisk • använder ändamålsenligt och enligt god sed gemensamt överenskomna meddelandetjänster (t.ex. Whatsapp, Signal) • utvecklar multilitteracitet • utvecklar diskussionsfärdigheterna och agerandet i olika talsituationer 	<ul style="list-style-type: none"> • förstår decimalsystemet • förstår storheter och måttenheter och kan göra enhetsomvandlingar • räknar grundläggande räkneoperationer och kan räkneordningen • utvecklar problemlösningssätt och kan använda dem i verbala uppgifter • repeterar sambandet mellan decimaltal, bråkital och procent • kan bedöma om resultatet är rätt och kan avrunda • kan använda en kalkylator • förstår grunderna i ekonomisk matematik • kan grundbegreppen i geometri 	<ul style="list-style-type: none"> • loggar in och ut i program och datorn • använder en lärplattform och studerandesystem på nätet (t.ex. Itslearning, Moodle, Wilma, Studenta) • installerar appar som behövs på telefonen • använder kommunikationsmedel säkert och sakligt • agerar säkert och sakligt på nätet • bekantar sig med verktygsprogram som behövs i studierna • kan söka information • kan spara information och dokument på ett säkert sätt • kan ändamålsenligt använda AI som stöd för studierna • vet vilken betydelse upphovsrättigheterna har 	<ul style="list-style-type: none"> • vet hurudan en meritförteckning är • vet, hur och var man söker arbete • vet vilka de vanligaste rättigheterna och skyldigheterna för en arbetstagare är • delar sitt eget kunnande och sina erfarenheter från arbetslivet • är förtrogen med arbetslivets beteckningar • känner till olika modeller för att söka arbete och tränar att skriva sådana • övar arbetsintervjutsituationer • bekantar sig med arbetslivs- och säkerhetskraven för den egna branschen • förstår betydelsen av lärande i arbetslivet som en del av yrkestudierna och utvecklingen av kunnandet

Individuella innehåll och mål att fylla i tillsammans med den studerande

Det här tomma planeringsunderlaget är avsett för anteckning av den studerandes individuella innehåll och mål i SSS-studierna. Exempelinnehållen kan läggas till eller tas bort enligt den studerandes individuella behov. Det ifyllda planeringsunderlaget kan skrivas ut åt den studerande.

Studiefärdigheter och älmåendefärdigheter	Språk och kommunikation	Matematiska färdigheter

Digitala färdigheter	Arbetslivsfärdigheter	Övriga mål

Till sist

Det här dokumentet har många aktiva sakkunniga inom yrkesutbildningen varit med om att utarbeta och producera i projektnätverket OPVA haltuun – Framåt med SSS. Information samlades också med hjälp av en enkät som var riktad till de deltagande organisationerna. I bearbetningsskedet begrundade man i nätverket handledningsprocesserna i olika skeden av SSS-studierna, lärmiljöerna för SSS-studier och SSS-studiernas positionering i förhållande till examensstudier. I alla överväganden stannade man till sist för personlig tillämpning.

SSS är en stödform för lärande. SSS-studierna ordnas utöver examensutbildningen som undervisning och handledning som förstärker studiefärdigheterna för förvärvande av kunnande som behövs i examensstudierna. För SSS-studiernas del är personlig tillämpning och en flexibel uppdatering av den personliga utvecklingsplanen för kunnandet centralt för säkerställande av att den studerande i rätt tid och form får stöd i yrkesstudierna.

Vi hoppas att läsaren har nytta av detta sammandrag som är ett resultat av våra reflektioner. Läsare som är intresserade av anordnande och genomförande av SSS-studier och pedagogiska lösningar i dem rekommenderar vi att bekanta sig med också andra material som finns i SSS-campus.

